

THE MANSIONS OF IZVORU DE SUS, COUNTY ARGEȘ: UNCERTAIN FUTURE OF A COUPLE OF BUILDINGS, FADING AWAY OF SOME MEMORIES*

Bogdan Stanciu**

Keywords: Izvoru de Sus, Peticari, mansion, deterioration

Abstract: The two mansions of Izvoru de Sus village, known as the “large castle” and the “small castle”, are parts of the former manor that is likely to have been established in mid-17th century. The domain of Izvoru was initially owned by Știrbei family, who founded “Saint Nicholas” Church, as the manor chapel that subsequently became parish church. Close to the church, the boyars built a house too, the cellars of which can still be seen today under the “small castle”. In the 19th century, the property passed into the possession of Peticari family who set up the “big castle” and restored the old house which became the “small castle”. Nowadays, the “castles” of Izvoru de Sus have been falling in ruins with every passing day and nobody can or wants to deter this process. Some parts thereof, like the floors of the “big castle”, are widely destroyed. The moral deterioration that both mansions have been undergoing since 1947 is enhanced by the physical deterioration started 33 years ago. The present-day situation of these buildings is not only the consequence of the 1977 earthquake. On the contrary, de-allocation, lack of maintenance, and robbery are the crucial causes of the deplorable state of these heritage objectives.

Rezumat: Cele două conace din satul Izvoru de Sus, numite de către săteni „castelul mare” și „castelul mic”, fac parte din ansamblul curții boierești constituite aici la mijlocul secolului al XVII-lea. Domeniul satului Izvoru a aparținut inițial familiei Știrbei, familie care a fondat biserica „Sfântul Nicolae”, cu rol de capelă familială, devenită cu timpul biserică parohială. În apropierea bisericii, aceeași familie a construit conacul, ale cărui pivnițe constituie astăzi subsolul „castelului mic”. La începutul secolului al XIX-lea, domeniul ajunge în proprietatea familiei Peticari care restaurează biserica, înalță „castelul mare” și reconstruiește – din ruină – „castelul mic”. În prezent, cele două „castele” din Izvoru de Sus se află într-o stare avansată de degradare, fără ca cineva să poată sau să vrea să împiedice acest lucru. Anumite porțiuni ale celor două construcții, cum ar fi planșeele „castelul mare” sunt în mare parte distruse. Procesul de degradare morală a conacelor – proces început în anul 1947 – este agravat și de cel de degradare fizică, început în urmă cu 33 de ani. Stadiul în care se află astăzi aceste construcții nu este, însă, doar o consecință a seismului din 1977; dezafectarea, lipsa de întreținere, jaful sunt principalii factori ai stării în care se află aceste obiecte de patrimoniu. Liniștea în care odinioară aici se scriau capodopere ale teatrului românesc, vioașia cu care Elena Peticari Davila aduna copiii din sat în salonul mare, în jurul Bradului de Crăciun, zgomotul trăsurilor care purtau regi și boieri de prim rang pe aleile albe, pietruite, ale parcului, toate acestea nu mai sunt! Acum parcul este parcă prea bătrân, iazul este tulbure și nici o barcă nu mai vine la pontonul dispărut demult, aleile nu mai sunt albe, iar „castelele”, niște umbre, sunt mute!

Passing along the road one can see, looking beyond a cluster of old trees, the “Large Castle” and the “Small Castle” as locals usually refer to the two impressing buildings. About a century ago, the “Large Castle” was welcoming King Ferdinand¹ and Queen Mary.² It was here where Carol II³ learned arms handling. In the silence of its library Alexandru Davila⁴ wrote the poem “Vlaicu Vodă” and Liviu Rebreanu⁵ thought out the novel “Răscoala”. Nicolae Iorga⁶ and his wife used to spend here their summer holidays. There were members of many famous families who lived here across the years, such as Davila, Cantacuzino, and Șuțu.

* The present contribution is based on the paper *Conacele din Izvoru de Sus, jud. Argeș: destinul incert al unei clădiri, pierderea unor amintiri given at the Symposium, 2010 (ARA 11).*

** Bogdan Stanciu: “Spiru Haret” University, Department of Architecture.

¹ Ferdinand I (24 August 1865, Sigmaringen, Germany – 20 July 1927, Sinaia, Romania). Prince of Hohenzollern-Sigmaringen. The second King of Romania (from 10 October 1914 until death).

² Maria, Queen consort of King Ferdinand I (29 October 1875, Eastwell Park, Kent, England – 18 July 1938, Sinaia, Romania). Princess of Edinburg and Saxe-Coburg-Gotha.

³ Carol II (15 October 1893 – 4 April 1953), Prince of Hohenzollern-Sigmaringen. King of Romania (8 June 1930 – 6 September 1940). Carol II is the eldest son of King Ferdinand of Romania and his wife, Queen Maria.

⁴ Alexandru Davila (12 February 1862 – 19 October 1929). Romanian playwright and theatre manager, the son of Carol Davila, a distinguished military physician. Head of the National Theatre of Bucharest (1905 – 1908 and 1912 – 1914).

⁵ Liviu Rebreanu (27 November 1885, Târlîșua, Bistrița-Năsăud county – 1 September 1944, Valea Mare, Argeș county). Romanian novelist, playwright and member of the Romanian Academy.

⁶ Nicolae Iorga (17 January 1871, Botoșani – 27 November 1940, Strejnic, Prahova county). Romanian historian, literary critic, memorialist, playwright, poet, encyclopaedist, minister, parliamentarian, prime minister, university professor and member of the Romanian Academy.